

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ความเป็นมาของ อพ.สธ.

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณมาเป็นเวลาช้านานก่อนคำว่าความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์จะเป็นที่รู้จักกันดีในประเทศไทย แหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามพระราชดำริแห่งแรกถือกำเนิดขึ้น ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

พ.ศ.๒๕๐๓ พระองค์ให้มหาดเล็กเก็บเมล็ดยางนา ริมทาง ตำบลท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ทรงทดลองเพาะเมล็ดยางนาที่พระตำหนักเปี่ยมสุขและทรงปลูกต้นยางนาในแปลงทดลอง ที่สวนจิตรลดา พร้อมข้าราชการ ข้าราชการบริหาร คณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๔

ทรงใช้สวนจิตรลดาทดลองโครงการส่วนพระองค์ด้านการเกษตร การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงปลูกปาล์วยางนาและพืชพรรณในแปลงป่าสาธิต ทรงให้อนุรักษ์พันธุกรรมหวาย และพรรณไม้เอกลักษณ์ของพระราชวัง

๙ พฤษภาคม ๒๕๒๘ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จฯ พร้อมด้วย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

สืบสานพระราชปณิธาน

รักษาฐานทรัพยากรแผ่นดิน

มีถุนายน พ.ศ.๒๕๓๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริ ให้อนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ และ ดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

นับตั้งแต่ก่อตั้งในปี ๒๕๓๕ อพ.สธ. ดำเนินงานตามแผนแม่บท ระยะ ๕ ปีที่ หนึ่งถึงหก โดยมีผลการดำเนินงานตาม QR code

วิดิทัศน์การดำเนินงานตามแผนแม่บท

ช่วงระยะ ๕ ปีที่หนึ่งถึง ๕ ปีที่หก

ช่วงระยะ ๕ ปีที่หนึ่ง

ช่วงระยะ ๕ ปีที่สอง

ช่วงระยะ ๕ ปีที่สาม

ช่วงระยะ ๕ ปีที่สี่

ช่วงระยะ ๕ ปีที่ห้า

ช่วงระยะ ๕ ปีที่หก

สัญลักษณ์โครงการ

อพ.สธ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานให้ชมพู่ควาเป็นดอกไม้ สัญลักษณ์ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ชมพู่ควา เป็นพืชหายากใกล้สูญพันธุ์ที่มีดอกสีชมพูอมขาวงดงาม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ตามแนวพระราชดำริ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Bretschneidera sinensis* Hemsl.

ชื่อวงศ์ : BRETSCHNEIDERACEAE

เป็นไม้ต้นสูงได้ถึง ๒๕ เมตร เปลือกเรียบสีเทา ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ยาว ๓๐ - ๘๐ เซนติเมตร ใบย่อยไม่มีก้านใบ รูปหอกถึงรูปไข่ กว้าง ๒.๕ - ๖ เซนติเมตร ยาว ๘ - ๒๕ เซนติเมตร โคนใบมนไม่เท่ากัน ปลายใบแหลม ดอกสีชมพูคล้ายรูประฆัง ออกเป็นช่อที่ปลายยอดช่อยาวได้ถึง ๔๐ เซนติเมตร กลีบรองดอกขนาดใหญ่ รูปถ้วยขอบหยักตื้น ๆ กลีบดอก ๕ กลีบ รูปไข่กว้าง โคนกลีบเรียวยาว ปลายกลีบมีวนออกด้านนอก ขนาด ๑.๘ - ๒ เซนติเมตร กลีบบนมักคว่ำลง เกสรผู้ ๘ อัน ผลรูปกระสวย แก่แล้วแตก เมล็ดรูปรี กว้าง ๑๒ มิลลิเมตร ยาว ๒๐ มิลลิเมตร

ชมพู่ควา พันธุ์ไม้ใกล้สูญพันธุ์ของโลก ซึ่งพบเฉพาะที่อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่านด้วยความสูงจากระดับน้ำทะเลถึง ๑,๘๘๐ เมตร ดอยภูคานับเป็นยอดดอยที่สูงที่สุดแห่งหนึ่งของเทือกเขาหลวงพระบาง และเป็นยอดดอยที่สูงในลำดับต้น ๆ ของประเทศไทย ซึ่งจากสภาพดังกล่าวนี้ทำให้เทือกดอยภูคา มีลักษณะโดดเด่น ในด้านระบบนิเวศของพืชพรรณภูเขาสูงอันอุดมไปด้วยป่าดงดิบเขา ป่าดงดิบชื้น รวมทั้งป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง อีกทั้งเป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำน่านอีกด้วย พันธุ์ไม้ที่สำคัญที่สุดและพบเพียงแห่งเดียวในโลกที่นี่คือ ชมพู่ควา ซึ่งเป็นต้นไม้พื้นเมืองของไทยและเป็นพันธุ์ไม้หายากที่ใกล้สูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก โดยเมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มีรายงานว่าพบพันธุ์ไม้ชนิดนี้ ที่มณฑลยูนนานประเทศจีน แต่ในปัจจุบันคาดว่าสูญพันธุ์ไปแล้ว

*ข้อมูลจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมว่าด้วยเรื่องนิเวศธรรมชาติในเมืองไทย - ภาคเหนือ

เป้าหมายรวม

เพื่อพัฒนาบุคลากร

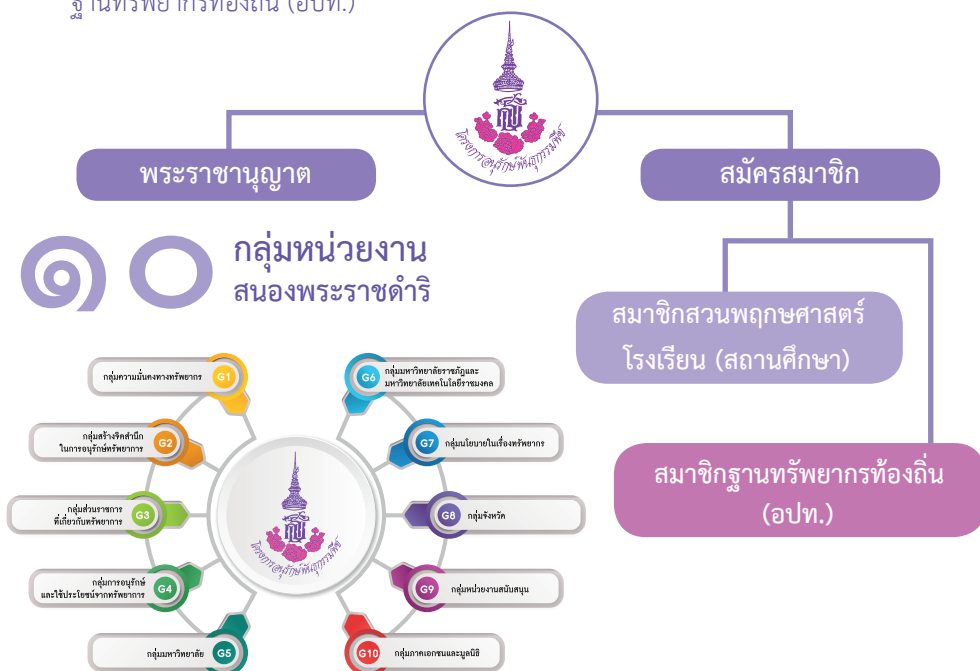
อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร

ให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

วัตถุประสงค์

- ๑) ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร
- ๒) ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดผลประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
- ๓) ให้มีระบบข้อมูลทรัพยากรสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

อพ.สธ. ดำเนินงานโดยมีหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริโดยพระราชทานุญาต มากกว่า ๒๐๐ หน่วยงานและแบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม ตามพันธกิจของหน่วยงาน และมีเครือข่ายที่ร่วมสนองพระราชดำริโดยการสมัครได้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (สถานศึกษา) และสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.)

การดำเนินงานตามแผนแม่บท

อพ.สธ.

เอกสารแผนแม่บทช่วงระยะ ๕ ปีที่เจ็ด
(ตุลาคม ๒๕๖๔ - ถึงกันยายน ๒๕๖๙)

อพ.สธ. อนุรักษ์และพัฒนาฐานทรัพยากร
๓ ฐาน คือ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากร
ชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มี
แนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม
ภายใต้แผนแม่บทมีระยะ ๕ ปี ต่อหนึ่งแผน

แนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม

วิดิทัศน์การดำเนินงานตามแผนแม่บท
ช่วงระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๙)

กรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อปกป้องรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ (in situ) ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบ และยังมีนโยบาย ที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ แต่จะต้องเป็นพื้นที่นอกเหนือจากพื้นที่ของ กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือจะต้องไม่เป็นที่ที่มีปัญหากับราษฎร และเพื่อร่วมมือกับกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยที่กรมฯ นำพื้นที่ ของกรมฯ มาสนองพระราชดำริ ตามความเหมาะสม และมีการสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากร ได้แก่ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในพื้นที่ภายใต้รัศมี ๕๐ กิโลเมตรหรือมากกว่า ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ในพื้นที่ที่ทราบแน่ชัดว่า กำลังจะเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม เช่น จากป่ากลายเป็นสวน พื้นที่ตามเกาะต่าง ๆ ที่จะกลายสภาพเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่ที่เร่งในการสร้างถนน และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ให้พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานที่เป็นแกนกลางดำเนินงาน ในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญโดยจะต้องประสานงานและขออนุญาตการร่วมสำรวจกับเจ้าของพื้นที่ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างชัดเจน

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อนำทรัพยากรที่มีค่า ใกล้สูญพันธุ์ หรือต้องการเพิ่มปริมาณเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ โดยการคัดเลือกทรัพยากรพื้นที่ในกิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมที่ ๒ เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง โดยการนำพันธุ์กรรม ทรัพยากรชีวภาพต่าง ๆ ไปเพาะพันธุ์ ปลูกเลี้ยง และขยายพันธุ์เพิ่มในพื้นที่ที่ปลอดภัย (ex situ) เรียกว่าพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่นพื้นที่แหล่งรวบรวมพันธุ์ทรัพยากรตามพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในแปลงเพาะขยายพันธุ์ ห้องปฏิบัติการฯ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น การเก็บรักษาในรูปแบบเมล็ด เนื้อเยื่อ และสารพันธุกรรม (DNA) ในห้องปฏิบัติการฯ ในหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริรวมถึงการเก็บรักษาพันธุ์กรรมต่าง ๆ เช่นห้องปฏิบัติการ อพ.สธ. สวนจิตรลดา พื้นที่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่ ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ ศูนย์วิจัยและสถานทดลองของกรมวิชาการเกษตร องค์การสวนสัตว์ฯ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา อาจจะเป็นลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ พื้นที่ในป่าชุมชน ฯลฯ

๒ กรอบที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพพันธุ์กรรมพืชและทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำรวจเก็บรวบรวม และปลูกรักษาไว้จากกิจกรรมที่ ๑ - ๓ หรือเป็นทรัพยากรที่ถูกคัดเลือกมาจากหน่วยงานหรือ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หาวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรม และภูมิปัญญา มีการวางแผนและดำเนินการวิจัยศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ นำไปสู่การเกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นต่าง ๆ และประเทศไทยการศึกษาวิจัยเหล่านี้อาจนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สายพันธุ์จุลินทรีย์ และมีแนวทางนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยที่ทรัพยากรไม่สูญหายไป

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

เป้าหมายให้มีฐานข้อมูลทรัพยากรของประเทศโดยศูนย์ข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. สวนจิตรลดาร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ บันทึกข้อมูลของการสำรวจเก็บรวบรวม มีการศึกษาประเมินการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทั้งสามฐาน ตัวอย่างเช่นฐานข้อมูล พรรณไม้ ฐานฐานข้อมูลงานวิจัย ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ฐานข้อมูลสัตว์ทะเล และฐานข้อมูลจุลินทรีย์ ข้อมูลต่าง ๆ จากการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของ อพ.สธ. โดยทำการบันทึกลงในระบบฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ซึ่งมีรูปแบบของการบันทึกผ่าน application และนำไปสู่การแสดงผลเป็นฐานข้อมูลและเชื่อมต่อกันได้

ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ใช้เป็นข้อมูลพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่าง ๆ และการขึ้นทะเบียนทรัพยากรต่าง ๆ

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ทรัพยากรให้ดียิ่งขึ้นตามความต้องการของท้องถิ่น โดยที่ อพ.สธ. มีหน้าที่ประสานกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ในเรื่องของพืช โดยวิเคราะห์จากฐานข้อมูลจากกิจกรรมที่ ๕ มาใช้ในการพิจารณาศักยภาพ ของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์จุลินทรีย์ ฯลฯ และนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและคัดเลือกสายต้น เพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์พืช พร้อมกับวางแผนพัฒนาพันธุ์ระยะยาว นำแผนพัฒนาพันธุ์ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และพระราชทานแผนพัฒนาพันธุ์และพันธุ์กรรมที่คัดเลือก ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมนำไปปฏิบัติ พันธุ์พืช/สัตว์/ชีวภาพอื่น ๆ ที่อยู่ในเป้าหมาย ได้แก่ พันธุ์พืชสมุนไพร พันธุ์พืชพื้นเมืองต่าง ๆ ที่สามารถวางแผนนำไปสู่การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เหมาะสมต่อการปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย

กรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมาย เพื่อให้เยาวชนและประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร ทั้งสามฐาน ให้รู้จักหวงแหนและรู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนซึ่งนำไปสู่แนวทางการจัดการ การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีอยู่จริง โดยให้มีงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อฟ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา มีคู่มือและแนวทางการดำเนินงาน ประสานงาน ร่วมมือสนับสนุนให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และสนับสนุนในงานพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

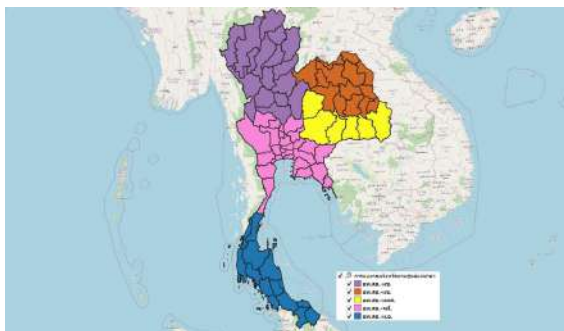
วิดิทัศน์
ฐานทรัพยากรท้องถิ่น
คือฐานประเทศ

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมายเพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อฟ.สธ. ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มอบทุนสนับสนุนมูลนิธิ อฟ.สธ. ส่วนของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริสามารถดำเนินงานสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของ อฟ.สธ. โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อฟ.สธ. สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง ให้ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายให้ทุก อบท. เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร อฟ.สธ. และนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากร

พ.ศ.๒๕๖๑ ช่วงแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่หก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ.

มหาวิทยาลัยศูนย์แม่ข่ายประสานงาน และ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. โดยพระราชทานุญาตทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้แทน อพ.สธ. ระดับพื้นที่ ประสานงานและขับเคลื่อนงานสนองพระราชดำริ

อพ.สธ. เปิดโอกาสให้กลุ่มมหาวิทยาลัย ที่สนองพระราชดำริในทุกภูมิภาคเป็นศูนย์ประสานงานตามความพร้อม ดำเนินการภายใต้กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยการกำกับดูแลของคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของมหาวิทยาลัยที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ของมหาวิทยาลัย

มูลนิธิ อพ.สธ.

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัส ให้มีการจัดตั้งมูลนิธิ อนุรักษ์พันธุกรรมพืช สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (มูลนิธิ อพ.สธ.) เพื่อสนับสนุนงานตามเป้าหมายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) และในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ กระทรวงมหาดไทยได้มอบหนังสือสำคัญการจดทะเบียน จัดตั้ง มูลนิธิ อพ.สธ. โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ถนนราชวิถี แขวงพญาไท เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จวบจนปัจจุบัน

มูลนิธิอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

วิถี อพ.สธ

ชื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา
สามัคคี มีคุณธรรม

เป็นแนวคิด และแนวทางปฏิบัติ จากคำขวัญ อพ.สธ. เกิดขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งได้ดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯมา ๑๐ ปี หลังจากที่ได้ **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ทรงรับสั่งกับท่านเลขาธิการพระราชวัง ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ และเริ่มดำเนินโครงการฯ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ในขณะนั้น มีความคิดที่จะให้เจ้าหน้าที่ อพ.สธ. มีทิศทางในการทำงานโดยให้คำขวัญเพื่อกำกับความคิด พฤติกรรม และถือเป็นคำสั่งปฏิบัติ คำขวัญ อพ.สธ. มี ๕ ข้อ คือ **ชื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม** ที่มีความหมายดังนี้

ชื่อตรง : ต่อตนเอง หน้าที่รับผิดชอบ อาชีพ องค์กร ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน

มุ่งมั่น : มีจิตอาสา มีจิตปณิธานมุ่งมั่น ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ เพื่อผลประโยชน์แท้

พัฒนา : วิทยาการ ปัญญา พัฒนาคุณภาพงาน พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาตนเองให้พร้อมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และการได้รับมอบหมาย เรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า รู้จริง รู้ทำ รู้จำพัฒนาด้วยความยั่งยืน พัฒนาสุขภาพกาย ให้สุขภาพแข็งแรง พัฒนาสุขภาพจิต ให้เข้มแข็ง พอเพียง

สามัคคี : ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ มีความพร้อมเพรียงเป็นหนึ่งใน (one for all all for one) one = พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว one = อพ.สธ.

มีคุณธรรม : ความรับผิดชอบ ชื่อตรง ชื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น สามัคคี เอื้อเฟื้อ เมตตา กรุณา มุทิตา รักษาศีล จะเห็นได้จากความหมายที่อธิบาย เป็นการผูกพัน สัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน ชื่อตรงแรกเป็นคุณธรรมที่เสมือนเป็นหัวใจคุณธรรม หลังเป็นเหมือนหางเสือที่คอยกำกับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความรับผิดชอบที่มีความหมายลึกซึ้งไปอีก ตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ในหัวข้อ ในหลวงกับความรับผิดชอบ ซึ่งหมายถึง การรู้หน้าที่ มีวินัย ตรงต่อเวลา ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ ความซื่อตรง การคำนึงต่อผู้อื่น ถ้ามีความรับผิดชอบแล้ว งานย่อมสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นคุณธรรมอื่น ๆ จะตามมา ท้ายสุดการรักษาศีล ผู้นับถือ ศาสนาใด ก็รักษาถือปฏิบัติตามหลักศรัทธาข้อปฏิบัติของศาสนานั้น ดังนั้นสำนักงานใด องค์กรใด รักษาข้อปฏิบัติแต่ละศาสนา ที่ตนเองนับถือ ที่รักษาศีล ๕ สำนักงานหรือองค์กรนั้น ๆ ก็จะประสบแต่ความสุข ความสงบ และความเจริญก้าวหน้า

อพ.สธ.

“ การรักทรัพยากร คือ
การรักษาดี รักแผ่นดิน ”

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๓

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๐๖๖๕, ๐-๒๒๘๒-๑๘๕๐

เว็บไซต์ <http://www.rspg.or.th/>

www.rspg.or.th

